

Labita împotriva Italiei (MC) - 26772/95

Hotărârea din 06.04.2000

Art. 5 § 1: Arestare sau detenție legală

Eliberare tardivă după achitare: *încălcare*

Art. 5 § 3: Durata arestării preventive

Arestare preventivă cu o durată de 2 ani și 7 luni: *încălcare*

În fapt – Reclamantul a fost arestat în aprilie 1992, căci era suspectat de apartenență la mafie, pe baza declarațiilor necoroborate ale unui fost mafiot (*pentito*), martor indirect. Reclamantul a fost achitat în noiembrie 1994, dar întrucât nu a fost adus la închisoare decât după miezul nopții, angajatul de la biroul de înregistrări era absent și nu a putut fi eliberat decât a doua zi dimineață. După achitarea reclamantului, măsuri de siguranță ordonate în timpul arestului, au fost aplicate timp de 3 ani (interdicția de a ieși între orele 20 și 6, interdicția de părăsire a domiciliului fără a informa autoritățile tutelare, obligația de a se prezenta în fiecare săptămână la poliție, interdicția de a frecventa barurile sau reuniunile publice sau de a se asocia cu persoane care au avut antecedente penale) și a fost consemnat la domiciliu. Tentativele sale de a obține anularea acestor măsuri au fost respinse, pe motiv că dacă probele erau insuficiente pentru a-l condamna, erau suficiente pentru a justifica măsurile de siguranță. Aceste măsuri l-au lipsit pe reclamant și de dreptul său de vot. În ianuarie 1998, a obținut 64 milioane de lire ca reparație pentru arestarea sa „injustă”.

În drept – Art. 5 § 3: Acordarea unei reparații pentru detenție „injustă” nu înseamnă că aceasta nu a fost conformă cerințelor art.5, iar dacă este adevărat că durata detenției a fost luată în considerare pentru a calcula cuantumul reparației, nu s-a recunoscut în mod implicit sau explicit, caracterul său excesiv. Reclamantul poate deci să pretindă că este victimă. Detenția sa a durat aproape 2 ani și 7 luni (până la data achitării și nu data eliberării). Chiar dacă declarațiile „foștilor mafioți” reprezintă un instrument foarte important în lupta împotriva mafiei, riscul ca o persoană să fie pusă sub acuzare și arestată în temeiul unor acuzații neverificate nu trebuie să fie subestimat. Declarațiile acestora trebuie deci coroborate, iar mărturiile indirecte trebuie să fie confirmate de elemente obiective, mai ales când este vorba despre prelungirea detenției, căci astfel de declarații își pierd din relevanță de-a lungul timpului. Întrucât reclamantul a fost achitat din lipsă de alte probe, erau necesare motive convingătoare pentru a justifica detenția sa îndelungată. Celelalte motive invocate de instanțe (risc de presiune asupra martorilor și de alterare a probelor, pericolul pe care îl reprezintă acuzatul, complexitatea cauzei și necesitățile impuse de cercetarea judecătorească) erau, cel puțin la început, plauzibile, dar deciziile se refereau la toate persoanele lipsite de libertate și nu dezvăluiau niciun considerent susceptibil de a demonstra fundamentul riscurilor evocate și nu stabileau că reclamantul reprezenta un pericol. Ele nu țineau cont de faptul că acuzațiile împotriva reclamantului se bazau pe elemente, care de-a lungul timpului,

își pierdeau din relevanță în loc să o întărească. Prin urmare, motivele nu erau suficiente pentru a justifica menținerea în arest.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 5 § 1: Dacă un anumit termen pentru executarea unei hotărâri de punere în libertate este adesea inevitabil, întârzierea în eliberarea reclamantului nu a fost provocată decât parțial de necesitatea de a îndeplini formalitățile administrative, din cauza absenței funcționarului de la biroul de înregistrare. În aceste circumstanțe, menținerea în arest a reclamantului după întoarcerea sa la închisoare nu constituia un început de executare a ordinului de eliberare și nu este prevăzut de nici unul dintre paragrafele art. 5 § 1.

Concluzie: încălcare (unanimitate).